

УДК 378.046-021.66:37.07
DOI 10.31494/2412-9208-2021-1-1-375-384

PROJECTING OF THE GUIDANCE TEACHING TECHNOLOGIES OF
FUTURE EDUCATIONAL MANAGERS

ПРОЄКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПРОВІДНИЦТВУ
МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ

Iryna SHUMILOVA,

Doctor of pedagogical sciences,
associate professor

Ірина ШУМІЛОВА,

доктор педагогічних наук, доцент

azkur-shif@mail.ru

Berdiansk state pedagogical
university

✉ 4, Schmidta St., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100

Бердянський державний
педагогічний університет

✉ вул. Шмідта, 4

м. Бердянськ, Запорізька обл.

Original manuscript received: February 03, 2021

Revised manuscript accepted: April 15, 2021

ABSTRACT

The article is devoted to the design of training technology for the leadership of future managers in education.

The structure of leadership training technology is presented providing the following components: conceptual basis (scientific approaches, principles, patterns, conditions, factors, etc.); semantic part (the definition of the purpose, the aims, tasks, expected results, etc.); procedural part (organization of activities in conformity with certain tasks; forms, methods, techniques and means of activity of participants of educational process; design and development of organizational mechanisms, organization of learning process; ensuring of effective communication of participants of learning process; current assessment, monitoring, adjustment, consultations, model of situations, etc.); the effective part on the basis of the defined criteria is indicated on the analysis of results of formation experiment on introduction of technology of training to management, check of its effectiveness by means of mathematical statistics is carried out.

It is stressed out that the problem of professional training of future managers in education can be successfully solved on the basis of scientific design of leadership training technology in the formation of the educational process according to which the upgrading of the course "Leadership in Education" is organized for education managers.

The author concludes that the pedagogical construction of the design object has the following components: pedagogical system, process, technology, method, techniques, tasks, situation or content of education, educational programs, textbooks, manuals. The object of design has certain features, i. e.: the presence of a new idea and method of solving an existing problem, clear planning and control of design processes, bringing design to the level of methodological development.

Keywords: *design, learning technology, leadership, future education managers.*

Постановка проблеми. Ефективність сучасної системи управління в сфері освіти залежить від комплексу морально-етичних та корпоративних цінностей, способів їх реалізації, на які спирається освітня спільнота щодо творення інституційної культури. Суголосність

освітньої моделі управління з інституційною культурою закладу вищої педагогічної освіти має вирішальне значення щодо успішності освітнього процесу з підготовки здобувачів вищої освіти. Адже інституційна культура вказує, як мають поводитися інституційні актори та економічні агенти в умовах кризи.

У цьому відношенні наукове дослідження явища «провідництво в освіті» сучасної теорії і практики управління у сфері освіти вимагає комплексного концептуально скоординованого проектування технології навчання провідництву майбутніх менеджерів освіти.

Актуальність і доцільність дослідження обраної проблеми посилюється необхідністю усунення виявленої *суперечності*, що є об'єктивною в сучасній педагогічній теорії та практиці управління на концептуальному рівні вищої освіти, а саме: між бажанням майбутніх менеджерів освіти опанувати методи самозростання, реалізовуватися в педагогічній діяльності і недостатнім залученням здобувачів до проектування власної траєкторії освіти, спрямованої на побудову їх життєвої та професійної стратегії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «проекування» запозичений педагогікою з технічної галузі, де він означає створення випереджальної проєкції того, що буде матеріалізовано. Різноплановість педагогічного проєкування розглядали у своїх працях В. Афанасьєв (планування і соціальне управління) [1], В. Беспалько (визнання проєкування та технології як самостійних видів педагогічної діяльності) [2; 3], Н. Брюханова (розробка концептуальних положень проєкування системи підготовки майбутніх інженерів-педагогів засобами системної інтеграції діяльнісного, особистісно орієнтованого й компетентнісного підходів) [4; 5], Б. Гершунський (педагогічне проєкування) [6], Ю. Громико (проєктна свідомість) [7], В. Загвязинський (проєкування окремих освітніх систем і технологій) [9], А. Капська (технологія соціально-педагогічної роботи) [10], М. Кларін (педагогічні технології) [11], О. Коберник (частковий випадок проєктної практики в цілому) [12; 13], О. Коваленко (дидактичне проєкування) [14], Ю. Кулюткін (психологія навчання дорослих) [18-20], Н. Кузьміна (психологія діяльності вчителя) [17], В. Монахов (проєкування технологій навчання) [22], І. Підласий (педагогічні проєкти) [24], В. Семиченко (проєкування педагогічної системи) [27], Г. Сухобська (освіта дорослих) [20], Л. Регуш (практичні спостереження) [26], Є. Ямбург (адаптивна модель в освіті) [30] та інші.

Метою статті є визначення та обґрунтування наукового проєкування технології навчання провідництву майбутніх менеджерів освіти.

Виклад основного матеріалу. Версія можливого варіанту технологічного процесу вибудовується згідно з виявленою стратегією змін, які відбуваються у свідомості здобувача вищої освіти, і, як наслідок, приймають характер міжособистісних відносин у колективі, що в подальшому реалізується в їх професійній діяльності.

Структура технології навчання провідництву передбачає такі складові:

- концептуальна основа (наукові підходи, принципи, закономірності, умови, чинники та ін.);
- змістова частина (визначення мети, завдань, очікуваних результатів тощо);

- процесуальна частина (організація діяльності відповідно до визначених завдань; форми, методи, способи, прийоми і засоби діяльності учасників освітнього процесу; конструювання та розроблення організаційних механізмів, організація процесу навчання; забезпечення ефективної комунікації учасників процесу навчання; поточне оцінювання, моніторинг, коригування діяльності, консультації, моделювання ситуацій тощо);

- результативна частина (на основі визначених критеріїв і показників здійснюється аналіз результатів формувального експерименту щодо запровадження технології навчання провідництву, перевірка її ефективності засобами математичної статистики).

Переконані, що проблема професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти може успішно вирішуватися на підставі наукового проектування технології навчання провідництву в освітньому процесі під час вивчення курсу «Провідництво в освіті», описати проектування технології навчання провідництву майбутніх менеджерів освіти.

Проектування виявлялося на різних рівнях життєдіяльності людської цивілізації як прагнення людини до активного втручання в недосконалість навколишньої дійсності, що ґрунтувалось на дослідницьких знаннях про світ. Сучасні наукові дослідження про педагогічне проектування пов'язані з поняттями «проект», «проектування», «соціально-педагогічне проектування», «педагогічне проектування», «проектність», «педагогічний проект», «природа проектної діяльності», «проект як результат спільної діяльності», «проектна діяльність», «проектна діяльність учителя».

Основними ознаками проектної діяльності є: конструктивність і продуктивність у діяльності особистості, досягнення кінцевого результату в процесі цілепокладання, планування та реалізації проекту. Така діяльність розглядається і як унікальний спосіб людської практики передбачення майбутнього, створення його ідеального образу, здійснення й оцінки наслідків реалізації задумів.

Проектування виступає як творча інноваційна діяльність, для якої характерна спрямованість на створення об'єктивно й суб'єктивно нового продукту. Так, проектування – категорія перетворювальної діяльності, яка конструюється проектом.

Діяльність викладача дозволяє формувати й розвивати специфічні навички проектування, а саме: навчати проблематизації (розгляду проблемного поля та виділення проблем, формулюванню головної проблеми та завдань); цілепокладання та планування діяльності; самоаналізу й рефлексії (самоаналізу успішності та результативності вирішення проблеми проекту); презентації власної діяльності та результатів; уміння готувати матеріал для проведення

презентації, використовуючи для цього спеціально підготовлений продукт проектування; пошуку потрібної інформації, виокремлення та засвоєння необхідного знання з інформаційного поля; практичного застосування знань, умінь, навичок у різноманітних, зокрема й в нетипових ситуаціях; вибору, засвоєння та використання адекватної технології створення продукту проектування; проведення дослідження (аналізу, синтезу, висунанню гіпотези, деталізації та узагальненню) [8].

І. Єрмаков визначає проектну діяльність як суспільно значиму цінність особистості, формування якої допомагає реалізувати ідеї компетентісно спрямованої освіти, що «може стати стрижневою інноваційною домінантою сучасної модернізації за рахунок внесення фрагментів проектних практик в освіту й активне залучення педагогів, громадськості, до визначення ключових життєвих компетенцій» [29, с. 8]. Проектування, інтегроване в контекст управлінської діяльності, автор розглядає як культурну форму інновації в освіті. Педагогічне проектування слугує важливим інструментом «виращування» найновіших форм спільності педагогів, учнів, громадськості, нового змісту і технологій освіти, способів і технологій діяльності в процесі впровадження методу проектів як засобу ефективного розв'язання життєвих проблем» [Там само].

У сучасному трактуванні поняття «проектування» означає процес створення проекту, прототипу, прообразу передбачуваного або можливого об'єкта, його стану. Звернення до словникових джерел свідчить, що термін «проектування» ототожнюється з терміном «планування», яке має декілька значень: заздалегідь запланований порядок, послідовність здійснення якихось заходів; задум, проект, основні риси якоїсь роботи; спосіб розгляду, підходи до чогось [28, с. 411].

Проект об'єднує різні види діяльності, що характеризуються певними ознаками: спрямованістю на досягнення конкретних цілей, певних результатів; координоване виконання численних, взаємопов'язаних дій; обмеженість у часі, із певним початком і кінцем. Проекція (від лат. – кидання вперед) – зображення якого-небудь предмету на площині [28, с. 411].

Робота щодо створення проекту має певні вимоги: знання про об'єкти проектування, призначення й функціонування сфери діяльності (дійсності), до якої вони вводяться; знання методик і понятійних засобів проектування як специфічної діяльності [23].

У дослідженнях О. Мармази проект представлено як систему управління за наявності таких елементів: місця і значення системи (досліджуваної) в загальній системі управління освітнім процесом; системних властивостей і функціональних можливостей проекту; основних компонентів системи; суб'єктів системи; ціннісно-нормативного компонента (система цінностей, принципів); місці, спрямованості, мети; результативного компонента (продукти діяльності, кінцеві результати); змістового компонента; технологічного компонента (методи, засоби діяльності); організаційного компонента (організаційна

структура, форми організації); ресурсного компонента (ресурси, їх забезпечення); умов діяльності; прогностичного компонента (процес управління, організаційні механізми); зв'язків й відносин між компонентами системи; зв'язків і відносин з іншими системами [21].

Педагогічне проектування розуміють як розробку педагогічного проекту; процедуру, яка складається із інформаційної підготовки деяких змін педагогічної реальності; комплексне завдання, розв'язання якого здійснюється із урахуванням соціокультурного контексту розглядуваної проблеми, де взаємодіють та взаємодоповнюють соціально-культурні, психолого-педагогічні, техніко-технологічні та організаційно-управлінські аспекти [15, с. 32–33].

Ю. Громико, аналізуючи проектування, наголошує на проектному типі мислєдїяльності, виокремлюючи при цьому «проектне мислення», в якому зосереджені «специфічні проектні операції, проектне мислєдїяння, проектна комунікація, проектна рефлексія і проектне розуміння» [7, с. 15].

Отже, проектування – діяльність зі створення проектів, яка характеризується ідеальним характером дії та його спрямованістю на виникнення (утворення) чогось у майбутньому, що відрізняє проектування від інших широкіх (у деякому сенсі, граничних) типів діяльності. Існують різні види, методи і способи проектування, наприклад: технічне або проектування за прототипами, тобто організоване через завдання; гуманітарне або власне проектування у вузькому сенсі слова, із яким пов'язана проблемна організація мислення й діяльності. Гуманітарне проектування (технологія здійснення перетворень у тому випадку, коли результат проектного рішення наперед відомий, технологія, реалізація якої забезпечує розвиток).

Різниця між цими видами проектування – суто теоретична суперечка, перебуває в рамках особливої проблематики: підстав або методологічних принципів, під якими проектування розуміється як сукупність свідомих, рефлексивних і несвідомих, невідрефлексованих установок, що визначають здобутий продукт за схемою акта діяльності (постановка завдань; використанні для їх рішення різних засобів; загальна організація процесу тощо).

У цих принципах простежується виділення взаємопов'язаних, але не тотожних шарів: онтологічний (бачення й розуміння); організаційно-діяльнісний (дії та їх організація).

Усі перетворення здійснюються спочатку в уяві й лише потім – у дії. Проектування будується на основі роботи за узгодження понять, побудови власних уявлень (тобто концептуалізації), як засобу формування ідеальної дійсності, співорганізації різноспрямованих і різноманітних течій, освіти й самоосвіти.

У контексті гуманітарного проектування концепція – це не науковий прогноз, а проект, розумова конструкція, яка задає місце для заповнення ідеальними уявленнями майбутнього для тих, хто її розробляє. У концепції, відповідаючи одночасно на питання, що і як

робити, як влаштований світ творення, ми зобов'язані отримати механізм реалізації власних задумів. Саме концепція виступає співорганізаційною рамкою політологічної організації діяльності, на основі якої народжується політика як засіб реалізації управлінської діяльності, що йде зворотним шляхом, а нова ситуація вимагає перегляду концепції, тобто перепроєктування. При цьому реалізація, практичність і ефективність задумів виявляється прямою функцією прийнятих проєктувальниками форм самоорганізації. Рефлексія власної позиції є обов'язковою для ситуації перетворення.

Гуманітарне проєктування – це технологія «роботи з майбутнім», що включає в себе розробку задумів перетворення світу (ситуації, діяльності тощо) та їх реалізацію, у результаті якої перетворюване стає не просто іншим (як воно змінилося б у ході природної еволюції), але таким, як було задумано. У такому випадку майбутнє не прогнозується, а будується. При цьому розробка концептуального проєкту є власне проєктуванням. Така діяльність необхідна при проєктуванні багатокомплексних динамічних систем, до яких можна віднести й освітні системи. Її здійснення можливе за появи методологічної позиції, яка не фіксується інституцій. Можна виділити п'ять методологічних принципів, які достатньо повно окреслюють сукупність діяльностей та їх співорганізацію в загальному процесі проєктування систем: побудова взаємодіючої системи суб'єктів проєктування (їх сумісність); розвиток мислєдіяльності як ядро утворення та організації освітніх спільнот; функціональна орієнтація в проєктувальну інших сфер діяльності (як провідний процес побудови сфери освіти); рефлексивне розгортання одночасних і взаємопов'язаних процесів проєктування і реалізації; індивідуалізація проєктування.

Таким чином, гуманітарне проєктування – це штучне і цілеспрямоване, здійснюване за рахунок власних зусиль перетворення, що забезпечує розвиток; форма реалізації проблемної організації мислення й діяльності [25].

Проєктування – процес створення проєкту, прототипу, прообразу передбачуваного чи можливого об'єкта, стану. Традиційними типами проєктування є технологічне, архітектурно-будівельне, машинобудівне [28, с. 1077].

На думку О. Коберника, педагогічне проєктування – це феномен, що виник у результаті взаємодії новітніх тенденцій у розвитку педагогічної теорії та інноваційної практики; він передбачає поліфункціональність, а також в ідеальній формі результати як матеріально-практичної, так і духовної діяльності, тобто як зовнішнього, так і внутрішнього світу людини; в основі його цілісності покладено задум про вдосконалення педагогічної діяльності, майбутній образ культуровідповідної, особистісно-орієнтованої освітньої системи й відповідних їй педагогічних процесів. Проєктна діяльність, на думку автора, – це специфічний вид діяльності, спрямований на створення суттєво нових продуктів, котрі є результатом творчих пошукових зусиль особистості чи колективу [13].

Висновок. Отже, педагогічна конструкція об'єкта проєктування має такі складові: педагогічну систему, процес, технологію, метод, прийом, завдання, ситуація чи зміст освіти, освітні програми, підручники, навчальні посібники. Об'єкт проєктування має певні особливості, а саме: наявність нової ідеї та способу вирішення й розв'язання існуючої проблеми, чітке планування й контроль процесів проєктування, зведення проєктування до рівня методичної розробки.

Література

1. Афанасьев В. Г. Человек в управлении обществом. М. : Политиздат, 1977. 332 с.
2. Беспалько В. П. Основы теории педагогических систем. Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1977. 304 с.
3. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. М. : Педагогика, 1989. 192 с.
4. Брюханова Н. О. Концептуальні положення проєктування системи педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів. URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/Pipo_2012_34-35_3.pdf (дата звертання 12.10.2016).
5. Брюханова Н. О. Основы педагогического проектирования в инженерно-педагогической освіті: монографія. УІПА-Харків : НТМТ, 2010. 438 с.
6. Гершунский Б. С. Философия образования : учеб. пособ. [для студ. высших и средних пед. учебн. завед.]. М. : Московский психолого-социальный институт, 1998. 432 с.
7. Громыко Ю. В. Проектное сознание : руководство по программированию и проектированию в образовании для систем стратегического управления. М. : Институт учебника Paideia, 1997. 560 с.
8. Енциклопедія освіти / АПН України ; [голов. ред. В. Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования : Учеб. пособие для студ. высших пед. учеб. заведений. 2-е изд., стер. М. : Изд. центр «Академия», 2005. 208 с.
10. Капська А. Й. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посіб. / ред. А. Й. Капська; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К., 2000. 372 с.
11. Кларин М. В. Развитие педагогической технологии и проблемы теории обучения. *Советская педагогика*. № 4. 1984. С. 117–122.
12. Коберник О. М. Проектна діяльність – основа розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів трудового навчання. *Проблеми трудової та професійної підготовки : Науковий часопис НПУ*. К. : НПУ, 2007. Сер. 13. Вип. 1. С. 68–78.
13. Коберник О. М. Проектна технологія : можливості застосування в освіті. URL : <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/2395/1/Kobernik%20-%20proektna%20texnologia.pdf> (дата звертання 14.11.2020).
14. Коваленко Е. Э. Методика профессионального обучения : учеб. [для инженеров-педагогов, преподавателей спецдисциплин системы профессионально-технического и высшего образования]. Харьков : ЧП «Штрих», 2003. 480 с.
15. Крылова Н. Б. Проектирование как создание культурно-значимой ситуации в образовании. *Проектирование в образовании, проблемы, поиски*,

- решения. М.: Просвещение, 1994. С. 32–33.
16. Кузьмина Н. В. Методы системного педагогического исследования. Л. : Изд-во Ленинград. гос. ун-та, 1982. 172 с.
17. Кузьмина Н. В. «Педагогическая система» и критерии её оценки : методы системного педагогического исследования. Л., 1980. 184 с.
18. Кулюткин Ю. Н. Вариативные программы по курсу практической психологии для различных категорий специалистов. М., 1993. 216 с.
19. Кулюткин Ю. Н. Методологическая рефлексия как условие интеграции знаний. *Интеграционные процессы в образовании взрослых : матер. науч.-практ. конф.* / под ред. Ю. Н. Кулюткина и др. СПб. : ИОВ-РАО, 1997. С. 103–105.
20. Кулюткин Ю. Н. Психология обучения взрослых. М. : Просвещение, 1985. 128 с.
21. Мармаза О. І. Проектний підхід до управління навчальним закладом. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 80 с.
22. Монахов В. М. Проектирование и внедрение новых технологий в обучение. *Советская педагогика*. 1990. № 7. С. 17–23.
23. Новейший философский словарь / сост. А. А. Грицанов. Мн. : Изд. В. М. Скакун, 1998. 896 с.
24. Підласий І. П. Діагностика та експертиза педагогічних проєктів : навч. посіб. К. : Україна, 1998. 343 с.
25. Подласый И. П. Педагогика : новый курс : учеб. [для студ. высш. учеб. завед.] : в 2-х кн. Кн. 1 : Общие основы. Процесс обучения. М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. 576 с.
26. Регуш Л. А. Практикум по наблюдению и наблюдательности. [2-е изд., перераб. и дополн.]. СПб. : Питер, 2008. 208 с.
27. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності : навч. посіб. К. : Вища шк., 2004. 335 с.
28. Советский энциклопедический словарь. М. : Советская Энциклопедия, 1979. 1600 с.
29. Сучасні технології в освіті : реком. бібліогр. покажчик / АПН України ім. В. О. Сухомлинського ; уклад. : І. П. Моїсеева, Н. Д. Грудніна. К., 2005. Ч. 1. Сучасні технології навчання. 212 с.
30. Ярошевский М. Г. История психологии от античности до середины XX ст. : учеб. пособ. М. : Академия, 1996. 416 с.

References

1. Afanasev V. G. Chelovek v upravlenii obshchestvom. M. : Politizdat, 1977. 332 s.
2. Bepalko V. P. Osnovy teorii pedagogicheskikh sistem. Voronezh : Izd-vo Voronezhskogo un-ta, 1977. 304 s.
3. Bepalko V. P. Slagaemyepedagogicheskoy tehnljgii. M. : Pedagogika, 1989. 192 s.
4. Bryuhanova N. O. Konceptualni polozhennya proektuvannya systemy pidgotovky naibutnih inzheneriv-pedagogiv. URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/Pipo_2012_34-35_3.pdf (data zvernennya 12.10.2016).
5. Bryuhanova N. O. Osnovy pedagogichnogo proektuvannya v inzhenerno-pedagogichnyi osviti: monografiya. UIPA-Harkiv : NTMT, 2010. 438 s.
6. Gershunskiy B. S. Filosofiya obrazovaniya : ucheb. posob. [dlya stud. Vysshih I srednih ped. uchebn. zaved.]. M. : Moskovskiy psihologo-socialniy institut,

1998. 432 s.

7. Gromyko U. V. Proektnoe soznanie : rukovodstvo po programirovaniyu I proektirovaniyu v obrazovanii dlya system strategicheskogo upravleniya. M. : Instituty uchebnika Paideia, 1997. 560 s.

8. Ebciklopediya osvity / APN Ukrain ; [golov. red. V. G. Kremen]. K. : Urinkom Inter, 2008. 1040 s.

9. Zagvyazinskiy V. I., Atahanov R. Metodologiya i metody psihologo-pedagogicheskogo isledovaniya : Ucheb. Posobie dlya stud. Visshih ped. ucheb. zavedeniy. 2-e izd., ster. M. : Izd. centr «Akadeniya», 2005. 208 s.

10. Kapska A. Y. Tehnologii socialno-pedagogichnoy]roboty : navch. posib. / red. A. Y. Kapska; Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova. K., 2000. 372 s.

11. Klarin M. V. Razvitie pedagogicheskoy tehnologii I problemy teorii obucheniya. *Sovetskaya pedagogika*. № 4. 1984. S.117–122.

12. Kobernik O. M. Proektna diyalnist – osnova rozvitku tvorchoho potencialu maibutnih uchiteliv trudovogo navchannya. *Proflemy trudovoyi ta profrsiynoyi pidgotovky : Naukovy chasopis NPU*. K. : NPU, 2007. Ser. 13. Vyp. 1. S. 68–78.

13. Kobernik O. M. Proektna tehnologiya : mozhlyvosti zastosuvannya v osviti.

URL : http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/2395/1/Kobernik%20O_%20proekt%20tehnologia.pdf (data zvernennya 14.11.2020).

14. Kovalenko E. E. Metodika professionalnogo ofucheniya : ucheb. posob. [dlya inzhenerov-pedagogov, prepodavateley specdisciplin sisteny professionalno-tehnicheskogo i vysshogo obrazovaniya]. Harkov : CHP «Shtrih», 2003. 480 s.

15. Krylova N. B. Proektirovanie kak sozdanie kulturno-znachimoy situacii v obrazovanii. *Priektirovanie v obrazovanii, problemy, poiski, resheniya*. M. : Prosveshenie, 1994. S. 32–33.

16. Kuzmina N. V. Metody sistemnogo pedagogicheskogo issledovaniya. L. : Izd-vo Leningrad. gos. un-ta, 1982. 172 s.

17. Kuzmina N. V. «Pedagogicheskaya sistema» i kriterii eyo ocenki : metody sistemnogo pedagogicheskogo issledovaniya. L., 1980. 184 s.

18. Kulutkin U. N. Variativnye programmy po kursu prakticheskoy psihologii dlya rzlichnyh kategoriy specialistov. M., 1993. 216 s.

19. Kulutkin U. N. Metodologicheskaya refleksiya kak uslovie integracii znaniy. Integracionnye process v obrazovanii vzroslyh : *mater. nauch.-praktich. konf.* / pod red. U. N. Kulutkina i dr. SPb. : IOV-RAO, 1997. S. 103–105.

20. Kulutkin U. N. Psihologiya obucheniya vzroslyh. M. : Prosveshenie, 1985. 128 s.

21. Marmaza O. I. Proektnyi pidhid do upravlinnya navchalnym zakladom. Harkiv: Vyd. grupa «Osnova», 2003. 80 s.

22. Monahov V. M. Proektirovanie I vnedrenie novyh tehnologiy v obuchenie. *Sovetskaya pedagogika*. 1990. № 7. S. 17–23.

23. Noveyshiy filosofskiy slovar / sost. A. A. Gricanov. Mn. : Izd. V. M. Skakun, 1998. 896 s.

24. Pidlasiy I. P. Diagnostika ta ekspertiza pedagogichnih proektiv : navch. posib. K. : Ukraina, 1998. 343 s.

25. Podlasiy I. P. Pedagogika : noviy kurs : ucheb. [dlya stud. vyssh. ucheb. zaved.] : v 2-h kn. Kn. 1 : Obshnie osnovy. Ptocess obucheniya. M. : Gumanit. izd. Centr VLADOS, 2001. 576 s.

26. Regush L. A. Praktikum po nabludeniyu I nabludatelnosti. [2-e izd., pererab. i dopolnen.]. SPb. : Piter, 2008. 208 s.

27. Semichenko V. A. Psihologiya pedagogichnoi diyalnosti : navch. posib. K. : Vysha shk., 2004. 335 s.

28. Sovetskiy enciklopedicheskiy slovar. M.: Sovetskaya Enciklopediya, 1979. 1600 s.

29. Suchasni tehnologii v osviti : rekom. bibliogr. pokazhchik / APN Ukrayiny im. V. O. Suhomlinskogo ; uklad. : I. P. Moiseeva, N. D. Grudinina. K., 2005. Ch. 1. Suchasni tehnologii navchannya. 212 s.

30. Yroshevskiy M. G. Istoriya psihologii ot anticyhnosti do serediny XX st. : ucheb. posob. M. : Akademiya, 1996. 416 s.

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено проектуванню технології навчання провідництву майбутніх менеджерів освіти.

Представлено структуру технології навчання провідництву, яка передбачає такі складові: концептуальна основа (наукові підходи, принципи, закономірності, умови, чинники та ін.); змістова частина (визначення мети, завдань, очікуваних результатів тощо); процесуальна частина (організація діяльності відповідно до визначених завдань; форми, методи, способи, прийоми і засоби діяльності учасників освітнього процесу; конструювання та розроблення організаційних механізмів, організація процесу навчання; забезпечення ефективної комунікації учасників процесу навчання; поточне оцінювання, моніторинг, коригування діяльності, консультації, моделювання ситуацій тощо); результативна частина (на основі визначених критеріїв і показників здійснюється аналіз результатів формувального експерименту щодо запровадження технології навчання провідництву, перевірка її ефективності засобами математичної статистики).

Наголошується на тому, що проблема професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти може успішно вирішуватися на підставі наукового проектування технології навчання провідництву, під час опанування курсу «Провідництво в освіті», а заздалегідь спроектована технологія дає можливість забезпечити навчання провідництву майбутніх менеджерів освіти.

Автором обґрунтовано, що педагогічна конструкція об'єкта проектування має такі складові: педагогічна система, процес, технологія, метод, прийоми, завдання, ситуація чи зміст освіти, освітні програми, підручники, навчальні посібники. Об'єкт проектування має певні особливості, а саме: наявність нової ідеї та способу розв'язання існуючої проблеми, чітке планування й контроль процесів проектування, зведення проектування до рівня методичної розробки.

Ключові слова: *проектування, технологія навчання, провідництво, майбутні менеджери освіти.*